

Gamle Sørlandske fra Oslo til Larvik

Anvisning for å følge den gamle veien der det er mulig

Av Petter J. Brudal.
Sist revidert 18.9.2016

Hvis man ikke har lyst til å kjøre motorveien fra Oslo til Larvik er det mulig å ta en nostalgisk tur langs den tidligere veien, i sin tid kjent som «Sørlandske Hovedvei» og inntil 1965 som Riksvei 40. Kjørebeskrivelsen gjelder strekningene slik de var på 60- til 90-tallet, før de stykke for stykke ble erstattet av motorvei. Turen egner seg både for gamle og nye biler.

De fleste steder er den opprinnelige veien fremdeles kjørbar og i daglig bruk. Noen steder er den gamle veien brutt på grunn av byggingen av motorveien, og derfor er det av og til nødvendig å ta omveier, enten på enda tidligere deler av Riksvei 40 eller på andre passende veier som går parallelt med E18. Det er også noen steder hvor motorveien ligger direkte oppå den gamle veien. Hvis man helt vil unngå motorvei må man også her kjøre omveier.

Avsnitt i *kursiv* gjelder ekstra gamle deler av Sørlandske Hovedvei. Noen av dem er idag helt eller delvis stengt for gjennomkjøring. De som er farbare helt igjennom, er interessante, men tidkrevende, alternativer. Opplysningene om disse strekningene kommer hovedsakelig fra bokserien «Legendariske veier» av Tore H. Wiik. Disse bøkene beskriver en mengde veistrekninger som en eller annen gang har vært deler av E18 eller dens forgjengere.

NB: Bruk nytt veikart og studér kartet på forhånd!

Oslo – Sandvika

Dette er en firefelts motorvei som går omtrent på samme sted som den gamle veien.

Hvis man ikke vil kjøre motorveien, kan man istedet ta Professor Kohts vei, som var Riksvei 40 fram til 1957. Følg denne veien fra den store rundkjøringen nederst i Vollsveien (sørvest for Lysaker stasjon) og fortsett videre på Markalléen forbi Strand fram til Høvik stasjon. Obs! Siste del av veien er stengt med bom om morgenen på hverdager. Kjør forbi stasjonen og opp bakken, ta til venstre i rundkjøringen her og kjør over E18. Sving til høyre inn på Sarbuvollveien og så til venstre inn på Sandviksveien. Følg denne veien til Blommenholm.

De som har kjørt E18 må ta av ved Blommenholm. Følg Sandviksveien (vei 618) videre. Ikke sving inn til Sandvika, men fortsett inn under E18 og over Sandvikselva.

Det er ikke mulig å følge den eldre veien gjennom Sandvika sentrum.

Sving til høyre i første rundkjøring. Kjør inn i fjellet og ta til venstre i rundkjøringen der inne. Ta første vei til høyre i rundkjøringen ved utgangen av tunnelen. Fortsett på Sandviksveien (som nå er vei 153) med retning mot Slependen.

Sandvika – Asker

Kjør fra rundkjøringen ved den sydvestre enden av Sandvika Storsenter (tidligere kjent som InfoRama-bygget og Radionette-fabrikken). Følg Sandviksveien til Slependen, deretter Billingstadsletta til Nesbru og forbi hotell Bellevue. Eneste mulige vei herfra er Fekjan (fremdeles vei 153) til Holmen og deretter Slemmestadveien (vei 165) til høyre og under E18. Sving inn på motorveien i retning Asker fra rundkjøringen på nordsiden av E18. Ta av fra E18 ved første avkjøring og sving inn til Asker.

Man kan også ta Kirkeveien til Asker fra denne rundkjøringen. Fra Hvalstad til Asker var dette en del av Sørlandske Hovedvei før 1958. Følg Kirkeveien mot Asker sentrum og sving til høyre ved idrettsbanen i bunnen av bakken.

Asker – Drammen

Etter å ha forlatt E18 kjør rett fram i tre rundkjøringer gjennom Asker i retning mot Drammen. Fortsett ut av Asker sentrum.

Før 1962 gikk Riksvei 40 i Bankveien midt i Asker sentrum og så forbi idrettsbanen ut mot Oreholt og Drengsrud.

Kjør under E18 rett etter rundkjøringen ved Oreholt og følg Drammensveien (vei 203) forbi Drengsrud, Engelsrud, Lierskogen og Liertoppen. Kjør ned de gamle Lierbakkene, gjennom rundkjøringen i Amtmannsvingen og videre på Strandveien til den store rundkjøringen ved Brakerøya i Drammen, rett under motorveibrua.

Den opprinnelige hovedveien inn mot Drammen var Lierstranda, som starter bak bensinstasjonen ved Amtmannsvingen, men her er det nå gjennomkjøring forbudt. Forbindelsen mellom Lierstranda og Bragerhagen er brutt av motorveianlegget..

Ta til høyre i Tomtegata, - det er neste avkjøring ut fra rundkjøringen etter inngangen til Bragernestunnelen. Sving til høyre ved første mulighet og kjør to kvartaler rett fram. Sving så til venstre inn i Engene og følg denne gata fram til krysset med Prins Oscars gate.

Før 1966 kjørte man Engene helt fram til Bragernes torg. Trafikken i motsatt retning (dvs. mot Oslo) gikk gjennom Nedre Storgate og Bragerhagen. Nå er Bragernes torg stengt for privatbiler og deler av Nedre Storgate er gågate.

Sving til venstre ned Prins Oscars gate. Kjør rett fram gjennom rundkjøringen og over Holmenbrua. Ta til høyre i rundkjøringen under jernbanesporet, fortsett over Strømsø bru og videre bortover Telthusgata, og sving så til venstre inn i Bjørnstjerne Bjørnsons gate.

Fra Bragernes torg kjørte man tidligere over bybrua og Strømsø torg. Deretter fulgte man Tollbugata, Langes gate (eventuelt Gyldenløves plass) og så Tordenskjolds gate fram til Mads Wiels plass. I motsatt retning kjørte man Tollbugata hele veien. Fra Mads Wiels plass fulgte man Tollbugata fram til Rundtom-krysset. Fra Rundtom kjørte man så den opprinnelige Holmestrandveien, som nå heter Rundtomsvingen. De nevnte gatene er nå flere steder stengt for gjennomkjøring.

Drammen – Holmestrand

Kjør rett fram i rundkjøringen på Bangeløkka, fortsett på Holmestrandveien ut av byen og videre gjennom en rundkjøring. Kjør under motorveien, ta til venstre i neste rundkjøring og sving inn på E18. Firefeltsveien i Kobbervikdalen kom i bruk allerede i 1958 og ble ombygd til sin nåværende form på 90-tallet.

I rundkjøringen rett før påkjøringen til E18 kan man også velge den gamle veien gjennom Kobbervikdalen. Den går parallelt med motorveien.

Ta av igjen fra E18 ved første mulighet (Eikenga) og sving til venstre i den første rundkjøringen. Kjør under E18 og ta til høyre i den neste. Følg Gamle Sørlandske i retning mot Skoger og Sande. Sving til venstre inn på vei 313 ved Gutu og følg denne veien videre.

Inntil 1953 gikk riksveien gjennom Galleberg og fortsatte derfra til Sande, og helt til 1962 gikk den gjennom Sande sentrum. Denne veien kan man fremdeles kjøre; følg da først Galleberggata forbi tidligere Galleberg stasjon til Kopstad, Gallebergveien til Gunnestadkrysset og så Prestegårdsalléen og Revåveien gjennom sentrum i Sande.

Ved Holm sør for Sande kan man svinge til venstre bort fra vei 313 og kjøre Gamleveien som går helt ute ved fjorden. Siste del av denne veien er blindvei.

Fortsett til Holmestrand og ta så av inn mot sentrum rett før tunnelen. Tunnelen, som ble åpnet i 1983, har vært stengt siden 2012.

Før annen verdenskrig gikk hovedveien videre fra Holmestrand over Bruserud til Moskvil. For å komme inn på denne veien må man kjøre vei 315 opp til øvre del av byen og til venstre i det store krysset. Etter tunnelen svinger man til venstre i rundkjøringen og følger Våleveien og deretter Bruserudveien fram til Kopstadveien.

Holmestrand – Sem

Kjør ut av Holmestrand sentrum og inn på vei 313 igjen. Følg denne veien til veidelet ved Sand camping. Her går veien til høyre inn på den nye E18.

Man kan også ta til venstre og følge Hellandveien fram til krysset med vei 310 rett før Nykirke. Dette var hovedveien fra slutten av 30-tallet til begynnelsen av 50-tallet. Sving til høyre i krysset og kjør til rundkjøringen i Kopstadkrysset, sving så til venstre der og kjør inn på veien til Moskvil.

Ta av fra E18 igjen i Kopstadkrysset og følg vei 310 mot Horten. Kjør over E18 og sving så til høyre rundt bensinstasjonen. Følg den smale veien som går sørover langs støyskjermen på østsiden av E18 forbi Moskvil. Sving til høyre i retning Undrumsdal i første kryss, kjør under E18 og følg veien videre sørover gjennom Undrumsdal.

Denne veien stammer fra årene rundt 1950 og var i sin tid en av de fineste strekningene på Riksvei 40 gjennom Vestfold. Før Gulli svinger veien brått til venstre mot Barkåker og Tønsberg.

Den bratte veien herfra til Gulli og Nauen er fjernet fullstendig, og nå er det bare jorder her.

Kjør forbi Barkåker og fram til rundkjøringen og ta til høyre på vei 308 i retning mot E18. Kjør over E18 og sving til venstre inn i Åshaugveien etter å ha kjørt rett fram gjennom alle rundkjøringene. Kjør forbi Nauen gård og Flykaféen og sving til venstre under E18. Sving så til høyre inn på den gamle hovedveien i nærheten av Fyllpå og fortsett rett fram på vei 256 mot Sem.

Sem – Bommestad

Kjør gjennom Semsbyen og Skjee og fortsett videre rett fram på Raveien (vei 256); pass på å ikke havne på E18 eller Torp Flyplass. Sving til høyre i rundkjøringen ved Kullerød industriområde.

Tidligere gikk Raveien rett fram mot Haukerød, men nå er det ikke mulig å kjøre gjennom her.

Kjør i retning mot Fokserød og ta til venstre mot Klinestad i første rundkjøring, slik at E18 fremdeles er til høyre. Fortsett mot Haukerød og forbi den gamle avkjøringen til Sandefjord. Kjør videre sørover forbi Skolmar industriområde, og ta så til venstre i rundkjøringen der de andre veiene fører til E18. Følg veien forbi Holms Kafeteria, ned Hellenesbakkene og videre mot Lågen ved Bommestad.

Rett før Holms Kafeteria begynner den tidligere hovedveien forbi Verningen til Bommestad. Denne tildels bratte og svingete veien var Riksvei 40 fram til 1956.

Bommestad – Larvik

Kjør over Lågen på brua fra 1959, følg skiltingen mot Danmark et kort stykke og sving til høyre mot Nanset og Larvik. Følg Nansetgata ned gjennom Larvik så langt det er lov – nederste del er enveiskjørt i motsatt retning – og sving til høyre. Kjør over Lilletorget og sving så til venstre nedover Kongegata.

Sørlandske Hovedvei fortsatte via Øvre Torggate, Nedre Bøkeligate og Møllegata til Farriseidet og så langs Farrisvannet til Sky og videre til Eidanger i Telemark. Følger man istedet Kongegata helt til bunnen av bakken kan man svinge til venstre og komme til Storgata i Larvik, med jernbanestasjonen og den gamle ferjekaia.

For den som ikke er lei av å kjøre på småveier anbefales «ytre vei» gjennom Sandefjord, Tønsberg, Åsgårdstrand og Horten på tilbaketuren.

Tillegg: Oversikt over viktige veier i Vestfold

1. Langs kysten:

a) “Ytre vei” (vei 19 – 311 – 303 – 302)

Horten – Åsgårdstrand – Tønsberg – Sandefjord – Larvik – Nevlunghavn.

b) “Gamle Sørlandske” (vei 313 – 650 – 256 med flere)

Drammen – Larvik – Eidanger, som beskrevet i det foregående.

c) E18

Drammen – Larvik – Eidanger, motorvei utenom tettbebyggelsen.

2. Langs dalene:

a) “Bispeveien” (vei 35)

Vestfossen – Eidsfoss – Hof – Sundbyfoss – Revetal – Auli – Tønsberg.

b) “Andebuveien” (vei 312 – 300)

Hof – Høyjord – Andebu – Sem – Tønsberg.

c) “Lågendalsveien” (vei 40)

Kongsberg – Hvitvingfoss – Svarstad – Steinsholt – Kvelde – Larvik.

3. På tvers:

a) “Hanekleiva” (vei 319)

Sande – Hof.

b) “Hvitvingfossveien” (vei 315 – 32)

Holmestrand – Islandkrysset (på E18) – Sundbyfoss – Hvitvingfoss.

c) “Falkenstensveien” / “Kopstadveien” (vei 310 – 680)

Horten – Kopstadkrysset (på E18) – Svinevoll (på 35).

d) “Skoppumveien” (vei 19)

Horten – Skoppum – Knutstad (på E18).

e) “Hengsrudveien” / “Fossanveien” (vei 306)

Knutstad – Fossan (på 35) – Høyjord – Hvåra/Hvånes (på 40).

f) “Solerødveien” / “Kåpeveien” (vei 665)

Åsgårdstrand – Undrumsdal (på 650) – Kåpe – Revetal.

g) “Vindfjellveien” (vei 32)

Steinsholt – Vindfjell – Siljan – Skien.

Kilder:

Tore H. Wiik, Per Johansen: Riksveiene som ble til E18 – Fra Ørje til Drammen
Tore H. Wiik: Riksveiene som ble til E18 – Fra Drammen til Larvik
Veibok 1951 og 1961 – KNA og NAF
Veibok 2007 – NAF
Kartbok 2003 Oslo med omegn – Map Media Europe
Bilkartet Oslofjord – KNA (1958)
Vestfold Vegkart – Ø. Alstad (1972)
Cappelens kart 50: Østlandet Sør (2004)
Cappelens kart 69: Drammen (2004)
Cappelens kart 53: Vestfold (2011)
Google Maps
Opplysningen 1881 – Kart på internett
Artikkel i Škoda Klubb Norges medlemsblad Škoda Forum nr. 3/2002